

Girişimcilik ve inovasyon

Televizyonda Endeavor Türkiye ve CNBC-e ortaklığında başlatılan ve Aytunç Kocabalkan'ın sunduğu "Geleceği Görenler" programını izliyorum. Programa Ali Sabancı, Gülden Yılmaz, Aynur Bektaş ve Özcan Tahincioğlu katılıyor. TOBB ve Endeavor Türkiye işbirliğinde gerçekleşecek Global Girişimcilik Haftası ve Türkiye'de girişimciliğin nasıl gelişebileceği konuşuluyor.

NTV de aynı dönemde "Bir Fikrin mi Var?" adlı girişimcilik yarışma programını düzenliyor. 2007'den beri düzenlenen programın bu yeni ayağının destekçileri arasında, GYİAD ve Özyeğin Üniversitesi gibi kuruluşlar var. Yine televizyonda yeni başlayan girişimcilere destek olmaya dönük bir başka program da "Dragon's Den." Bu programa katılan girişimcilerin ikna ettiği yatırımcılar, sunulan projelere ortak oluyor.

Bunlara ek olarak ABD Başkanı Barack Obama'nın başlattığı Girişimcilik Zirvesi de 2011 yılında Türkiye'de yapılacak.

Ekonomik büyüme ile girişimcilik arasında pozitif bir ilişki olduğu konusunda bir fikir birliği var. Türkiye'ye baktığımızda da KOBİ'ler toplam istihdamın yüzde 80'ini oluşturuyor. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı 2006 verilerine göre Türk sanayi firmalarının yüzde 99,3'ünü KOBİ'ler ve bunlar da sanayi kesiminde istihdamın yüzde 56'sını oluşturuyor.

İNSAN NİYE GİRİŞİMCİ OLUR?

Girişimci, Wikipedia'da yeni bir şirket, teşebbüs veya fikre sahip olup onun içerdiği risklerin ve sonuçların sorumluluğunu önemli ölçüde üstlenen kişi olarak tanımlanıyor. İnsanların girişimci olmak için önde gelen nedenleri, gelirlerini artırmak, iş güvencesine kavuşmak ve bağımsız çalışmak, yani kendi patronu olmak. Girişimciler, genellikle yapmak istedikleri işi yapıyor, risk alıyor, fırsatları belirleyip yararlanıyor, engeller karşısında kararlılık sergiliyor, esnekler. Girişimcilerin önemli bir kısmı bilinen ve sıradan işleri yapıyor. Yani yapıla gelen işlerden bir tane daha yapıyorlar. Endeavor Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı Özcan Tahincioğlu, Türkiye'deki girişimcilerin yüzde 80'inin iş bulamadığı, yani mecbur kaldığı için kendi işini kurduğunu söylüyor. Öte yandan belli bir grup girişimci var ki bunlar yaratıcı ve inovasyoncular. Öngörü sahibiler. Herkesin baktığı yere bakıp herkesin görmediği bir şeyi görüyorlar.

İNOŞİMCİLER

Bugün 96 bin çalışını ve 53 milyar dolar cirosu ile dünyanın en büyük bilgisayar üreticisi olan Dell, Michael Dell'in Texas Üniversitesi'ndeki yurt odasında bin dolar ile kuruldu. Dell'in kafasında, sipariş üzerine müşterinin istediği bilgisayarları üretip posta ile yollama şeklinde bir iş modeli inovasyonu vardı.

Disleksi hastalığı yüzünden okuma zorluğu çeken Richard Branson, 16 yaşında okulu bırakıp Londra'da iş hayatına atıldı. 1971 yılında Virgin Records adlı ilk plak mağazasını açtı. 1980 yılında farklı bir iş modeliyle Virgin Havayolları'nı kurdu. Bugün çeşitli alanlarda 350 şirketi var.

Steve Jobs, 1970'lerin başında Xerox'un PARC adlı Araştırma Merkezi'ni gezerken Xerox'un geliştirdiği teknolojileri içeren dünyanın ilk PC'lerinin raflarda durduğunu gördü ve Apple'ı kurarak bu inovasyonları ticarileştirdi. Daha sonra yine başka fırsatları görerek multimedya ve iletişim işine girdi. Bugün Apple dünyanın en beğenilen şirketi.

Wang Chuanfu, yalnızca 15 yıl önce Çin'de bir pil üreticisi olarak BYD'yi kurdu. 6 yıl içinde dünyanın en büyük cep telefonu pili üreticilerinden biri oldu. 2003 yılında başarısız bir devlet yatırımını alarak otomobil işine girdi. 2008 Aralık ayında da dünyanın ilk prizden şarj edilen elektrikli otomobilini çıkardı.

Haluk Okutur, 2001 krizinde bankaların boşalttığı merkezi bölgelerde Simit Sarayı dükkanlarını açtı. 2 TL'lik mönüleriyle kriz zamanında yoğun talep alan yiyecek zinciri oldu. Alphan Manas da İddaa ve Deniz Taksi gibi inovasyonların fikir babası ve uygulayıcısı. Şimdi o da bir elektrikli araba projesi üzerinde çalışıyor.

Bu insanların hepsinin ortak bir özelliği var: Onlar, hem girişimci hem de inovasyoncu. Yani ino-şimciler. Gerçek anlamda iz bırakanlar ve ekonomik gelişmeye katkıda bulunanlar da bunlar. Bir zamanlar devlet memuru olmayan iş sahibi sayılmamış. Şimdi de en azından iş hayatına yeni başlayanlar için bir şirkette profesyonel olmayanlar sayılmıyor. Gençler de bu şartlanma ile yetiştiği için girişimcilik öncelikli ilgi alanları olmuyor. Üniversite mezunlarının dikkate değer bir kısmının iş bulamadığı Türkiye'de, girişimciliğin gündeme taşınması ve desteklenmesi önemli. Ancak gerçek değer taşıyan girişimciliğin inovasyoncu girişimcilik olduğu ve asıl desteklenmesi gerekenlerin de bu grup olduğu unutulmamalı.